

УДК [811.1/.2:[37.018.43:004]]:159.9

ФИЛИПСЬКА В. І.,

кандидат педагогічних наук,

старший викладач кафедри іноземних мов факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0003-0497-7196>

СТВОРЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО КОМФОРТУ ЧЕРЕЗ ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК У СИСТЕМІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ

*Розглянуто зворотний зв'язок як ключовий фактор створення
психологічного комфорту під час вивчення іноземної мови дистанційно.*

Проаналізовано умови його дієвості. Запропоновано рекомендації щодо підвищення ефективності зворотного зв'язку.

Ключові слова: зворотний зв'язок, дистанційне навчання іноземних мов, мотивація, психологічний комфорт.

У зв'язку із запровадженням карантину на всій території України для студентів та курсантів освітній процес організовано шляхом використання технологій дистанційного навчання.

Дистанційне навчання – це дуже зручний та найбільш доступний спосіб інтерактивної взаємодії учасників освітнього процесу з метою передачі та засвоєння знань, навичок і способів пізнавальної діяльності.

У системі дистанційного навчання іноземним мовам психологічний комфорт досягається зворотним зв'язком між студентом і викладачем. Завдання викладацького складу – заохотити студента до спілкування, налагодити доброзичливі стосунки, донести ще раз інформацію про доступність, допомогти та підтримати.

У дослідженнях з психології встановлено, що в ході виконання різних видів діяльності людина переживає сильну потребу в інформації про свою діяльність, про відповідність отриманого результату цільовим параметрам, тобто потребу у зворотному зв'язку. Така інформація є винятково важливою в контексті різних видів діяльності і має цінність для особистості [2].

Суть зворотного зв'язку полягає в тому, що в міжособистісному спілкуванні процес обміну інформацією характеризується безпосередністю, емоційною складовою, а в дистанційному спілкуванні обмін інформацією відбувається опосередковано, віртуально: викладач впливає на такі природні людські інстинкти як конкуренція, самовираження, альтруїзм, статусність, розвиває мотиваційні установки у студентів.

Саме пошук шляхів розвитку мотивації студентів є однією з головних проблем дистанційного навчання. Формування мотивації навчання, полягає в тому, щоб негативне, байдуже ставлення до навчання студента змінити на активно-позитивне. Для цього необхідно сприяти перетворенню широких спонукань студента (нестійких, визначених зовнішніми стимулами, малоусвідомлених) у стійку мотиваційну структуру, застосовуючи методи психологічного впливу (тренінги, консультації, бесіди) [1].

Дієвість зворотного зв'язку визначається його частотою (кількістю взаємодій з завданням або особою) та якістю (здатністю виявляти специфічні, а також такі, що підлягають виправленню, помилки та невідповідності в діях або «ментальних моделях», які за ними стоять). Необхідно, щоб після виконання певних дій студент отримав докладну опорну інформацію про те, як можна зробити краще. Інформація може надходити від інтерактивної навчальної програми, викладача або співучнів.

Важливість якості зворотного зв'язку для дистанційних студентів зумовлена зокрема тим, що вони обмежені у можливості додатково запитати пояснень щодо виконання завдань або коментарів викладача.

Позитивний зворотний зв'язок (інформація про правильність відповіді) є корисним при значному рівні автоматизації контролю правильності відповідей. У практиці навчання іноземних мов його можна рекомендувати при виконанні завдань на розвиток лексичних та граматичних навичок. Щодо детального та персоніфікованого позитивного зворотного зв'язку на відкриті завдання, то він дуже позитивно впливає на мотивацію та активність діяльності дистанційних студентів [4].

Ефективним зворотний зв'язок є за умов, якщо він є:

- регулярним, частим, достатнім та деталізованим;
- пов'язаним з метою оцінювання завдання та критеріями;
- зрозумілим для студента;

- чітко пов'язаним з майбутніми завданнями, сфокусованим, у першу чергу, на навчальних цілях, а потім – на оцінювання.

Лисенко А.Ю. пропонує проведення опитування студентів щодо освітнього процесу в системі дистанційного навчання [3]. Ми ж переконані, що практика реалізації механізмів зворотного зв'язку зі студентами може замість періодичного набути безперервний характер,

через створення опитувальника (анкети), тобто через можливість студента висловити своє враження, а також озвучити скарги та побажання, що стосуються освітнього дистанційного процесу, адже електронний опитувальник має бути розміщено у загальному доступі безпосередньо на офіційному сайті університету. Вважаємо, що це сприятиме оптимізації дистанційного навчання, а в результаті – створення психологічного комфорту для учасників освітнього процесу.

Ми вважаємо, що дистанційне навчання сьогодні має стати додатковою формою навчання паралельно з денною формою навчання. Можна запропонувати проведення самостійних поточних, тематичних контрольних робіт, викладення додаткових навчальних посібників, підручників, словників на дистанційній платформі. При цьому, дистанційне навчання, маючи об'єктивні переваги – гнучкість, відкритість, інтерактивність, індивідуалізація, є економічно вигідним для навчальних закладів.

Список бібліографічних посилань

1. Кондратюк А., Мікаелян В., Мазайкіна І. Групові форми комунікації у системі дистанційного навчання іноземних мов у ЗВО // Репозиторій Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова : сайт. URL: <https://dspace.vnmu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/4193/Групові%20форми%20комунікації%20у%20системі%20дистанційного%20навчання%20іноземних%20мов%20у%20ЗВО.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 19.04.2020).

2. Копець Л. В., Гордієнко В. І. Зворотний зв'язок у процесах спілкування: оновлення концептуальних підходів та методів дослідження. *Наукові записки. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота*. 2008. Т. 84. С. 49–54.

3. Лисенко А. Ю. Організація зворотного суб'єкт-суб'єктного зв'язку і застосуванням дистанційних технологій на етапі післядипломної освіти. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика. Серія: Педагогічні науки*. 2018. Вип. № 1–2 (54–55). С. 68–73.

4. Муліна Н. І. Організація ефективного зворотного зв'язку в дистанційному навчанні іноземних мов. *Гуманітарний вісник ДВНЗ Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди*. 2013. Вип. 31, т. 1 (43). С. 609–616.

Отримано 05.05.2020

